Vlaams Parlement

945 (2016-2017) – Nr. 4
ingediend op 6 december 2016 (2016-2017)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Caroline Bastiaens en Yamila Idrissi

over het ontwerp van decreet

houdende invoering
van een gereglementeerde boekenprijs

verzendcode: CUL

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Ann Soete, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Herman Wynants;

Caroline Bastiaens, Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Kathleen Krekels, Bart Nevens, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Manuela Van Werde, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Tinne Rombouts, Koen Van den Heuvel, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:
945 (2016-2017) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Verslag van de hoorzitting
– Nr. 3: Amendementen

INHOUD

I. Algemene bespreking 4
1. Toelichting 4
1.1. Voorgeschiedenis 4
1.2. Kennisgeving en controle 5
1.3. De gereglementeerde boekenprijs in Brussel 7
1.4. Onlineverkoop en opkomst van e-boeken 8
1.5. Nulmeting 10
1.6. Het kortingsplafond voor bibliotheken en scholen 11
1.7. Conclusie 11
2. Bespreking in de commissie 12
2.1. Caroline Bastiaens 12
2.2. Marius Meremans 13
2.3. Yamila Idrissi 13
2.4. Bart Caron 14
2.5. Jean-Jacques De Gucht 15
3. Antwoorden van minister Gatz 16
4. Repliekenronde 17
II. Artikelsgewijze bespreking 18
III. Eindstemming 22
Gebruikte afkortingen 23
Bijlage 25
Tekst aangenomen door de commissie 29

Op donderdag 10 november en donderdag 1 december 2016 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende invoering van een gereglementeerde boekenprijs.

Op donderdag 10 november lichtte Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, het ontwerp van decreet toe.

Aansluitend hield de commissie een hoorzitting (*Parl.St*. Vl.Parl. 2016-17, nr. 945/2).

Op donderdag 1 december hield de commissie het vervolg van de algemene bespreking, de artikelsgewijze bespreking en de eindstemming.

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

Minister *Sven Gatz* noemt de behandeling van het ontwerp van decreet een belangrijke stap in de invoering van een vorm van gereglementeerde boekenprijs in Vlaanderen.

1.1. Voorgeschiedenis

De gereglementeerde boekenprijs wordt vermeld op de pagina's 22 en 134 van het Vlaams Regeerakkoord. "Met een gereglementeerde boekenprijs, in de vorm van een maximaal kortingsplafond gedurende de eerste zes maanden, geven we de sector ademruimte om te blijven investeren in een rijk en divers boekenaanbod.". Daarmee is de regering tegemoetgekomen aan een uitdrukkelijke vraag van de boekensector zelf.

Bij de eerdere hoorzitting (*Parl.St.* Vl.Parl. 2014-15, nr. 441/1) kwam een breed draagvlak naar voren om een gereglementeerde boekenprijs in te voeren op basis van de principes uit het regeerakkoord. Daarmee is de minister ondanks de scepsis van sommigen aan de slag gegaan. Over de ontwerptekst heeft hij herhaaldelijk verschillende actoren uit de boekensector geconsulteerd. Hij heeft het ontwerp met vertegenwoordigers van de EU besproken en aangemeld via de TRIS-databank op 13 januari 2016. Vanuit de EU kwamen er geen fundamentele opmerkingen. Zoals in dergelijk geval gebruikelijk is, werd die procedure op 14 april afgesloten na een periode van drie maanden status quo. Op 3 juni 2016 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp principieel goedgekeurd. De SARC heeft op 27 juni 2016 advies uitgebracht. De Raad van State deed dat na een verlenging van een maand op 20 september. De Vlaamse Regering keurde het ontwerp definitief goed op 7 oktober 2016 en heeft het op 10 oktober ingediend bij het Vlaams Parlement.

In de tekst van het voorliggende ontwerp zijn de uitgangspunten uit het regeerakkoord vertaald volgens negen principes die de minister opsomt:
- de gereglementeerde boekenprijs valoriseert het boek als een cultuurproduct en pas in ondergeschikte orde als een product met economische waarde;
- de gereglementeerde boekenprijs geldt gedurende slechts zes maanden;
- de gereglementeerde boekenprijs is in eerste instantie een aftopping van de huidige, vaak exuberante, kortingen die de levensvatbaarheid van de boekensector kunnen bedreigen;
- de gereglementeerde boekenprijs is van toepassing op publicaties in het Nederlands en op zowel papieren als elektronische publicaties;
- de uitgever of importeur stelt voor boeken die hij in de Vlaamse Gemeenschap voor het eerst in een bepaalde uitvoering in het handelsverkeer brengt, een prijs vast. Voor boeken die in de Vlaamse Gemeenschap worden geïmporteerd, stelt de importeur een prijs vast;

– de basiskorting wordt vastgelegd op maximaal 10 percent vanaf het moment dat het boek beschikbaar is voor de consument;
– enkel onderwijsinstellingen en bibliotheken kunnen een grotere korting krijgen: tot 25 percent;
– het ontwerp voorziet in bepaalde uitzonderingen waarop de gereglementeerde boekenprijs niet van toepassing is: schoolboeken, wetenschappelijke studie- en vakboeken waarvan vorm en inhoud op informatieoverdracht gericht zijn, agenda's en kalenders, antiquarische boeken, catalogi, beschadigde boeken, tweedehandsboeken, kleurboeken, muziekuitgaven en nog enkele andere categorieën;
– ook blijven speciale acties mogelijk, namelijk:
  a) promotieacties, bijvoorbeeld op basis van een bon uit een krant of magazine of bij intekening op een boek voor of na zijn verschijning;
  b) serieprijzen, bijvoorbeeld in het kader van acties van een uitgever bij de verkoop van een trilogie of de toekenning van een literaire prijs;
  c) een zogenaamde combinatieprijs voor bijvoorbeeld de verkoop van een kinderboek samen met een luisterboek.

Het voorliggende ontwerp moet in eerste instantie bijdragen tot een divers en breed beschikbaar boekenaanbod voor de consument. Daarenboven moet het de uitgevers en boekhandels meer zuurstof geven. Door tijdens een bepaalde periode via een gereglementeerde prijs de marges – zeker ook op bestsellers – te garanderen, krijgen zowel de uitgevers als boekhandels meer financiële ruimte om te investeren in het behoud en de uitbreiding van een heel divers en kwalitatief hoogstaand aanbod.

Minister Gatz wil zich niet blindstaren op – tenslotte erg voorlopige – tussentijdse jaarcijfers en wil dus geen paniekvoetbal spelen. Maar dat de boekenmarkt het reeds lang niet gemakkelijk heeft, staat wel vast. De tendens van de omzet is dalend. Eén oorzaak is de sterke concurrentie tussen kleine boekhandels, ketens en buitenlandse spelers waarbij steeds meer uitzonderlijke kortingen worden gegeven. Zo ontstaat een neerwaartse prijsspiraal, die een normaal rendement onmogelijk maakt. Als liberaal heeft de minister geen enkel probleem met concurrentie op zich. Maar hij erkent dat een neerwaartse prijsspiraal tot een bodemprijs kan leiden. Voor een cultuurproduct als een boek is dat geen gunstige situatie. Deze evolutie brengt niet enkel de positie van de boekhandel, maar ook die van de boekenproducent ernstig in gevaar. Bovendien bevindt de Vlaamse boekenmarkt zich in een zeer specifieke situatie. Ondanks de vrij sterke band met Nederland betreft het een erg beperkte afzetmarkt, waar de kans op grote financiële successen relatief beperkt is. Uitgevers en boekhandels moeten kunnen rekenen op een voldoende marge opdat ze een breed assortiment kunnen behouden.

Bovendien blijkt dat de consument de reële waarde van een boek vaak niet meer kan inschatten. Een belangrijk aspect is dan ook dat de gereglementeerde boekenprijs de consument zekerheid moet geven met betrekking tot de prijs. Dan kan hij zich veel meer laten leiden door kwalitatieve aspecten als klantvriendelijkheid, service, aanbod en specialisatie dan door het puur financiële aspect.

1.2. Kennisgeving en controle

Voor de kennisgeving is de minister ervan uitgegaan dat de uitgever of importeur de vastgelegde gereglementeerde boekenprijs moet kunnen aanmelden via een makkelijk toegankelijke website, waarop de gereglementeerde boekenprijs voor iedereen raadpleegbaar is. Daartoe is contact gelegd met de vzw Meta4Books. Die treedt op als het ISBN-kantoor voor Vlaanderen. Zowel professionele als occasionele uitgevers kunnen er via de site boekenbank.be een ISBN-nummer aanvragen. Boekenbank.be is tevens het centraal bestel- en informatieplatform voor uitgevers

en boekhandels. Het wordt gefinancierd door de Vlaamse uitgevers, distributeurs en boekhandels en is sinds 2000 actief.

Dankzij deze ervaring kan Meta4Books op de korte termijn van vier maanden een publiek consulteerbare website uitwerken – een afgeleide van boekenbank.be – waar de gereglementeerde boekenprijs en relevante 'boekenmetadata' kunnen worden opgezocht. Op het moment dat het boek verschijnt, zal het daarop worden geplaatst. De datum waarop het boek beschikbaar is voor de eindconsument, geldt als startdatum waarop de gereglementeerde boekenprijs van kracht wordt. Boeken die op dat moment al in omloop zijn, vallen buiten de regeling. Op die site komt er plaats voor gegevens als:
– de gereglementeerde prijs van het boek;
– de verschijningsdatum;
– de beschikbaarheidsstatus, bijvoorbeeld in productie, verschenen, uitverkocht;
– de productvorm, bijvoorbeeld hardback, paperback;
– andere relevante metadata.

Daarnaast zal er ook plaats komen voor de weergave van lopende actieprijzen, serieprijzen en combinatieprijzen. Titels waarvan de prijs na zes maanden werd vrijgegeven, worden nog één maand op de website bewaard en getoond als 'recent vrijgegeven titel'.

De website krijgt de nodige tools opdat uitgevers of importeurs de relevante metadata op een eenvoudige wijze kunnen aanmelden, aanvullen en wijzigen. Voor het grote publiek zullen de boeken makkelijk vindbaar zijn via een zoekmodule met relevante zoekvelden en filters.

Wat het financiële aspect betreft, onderstreept Meta4Books het belang van samenwerking tussen de overheid en de boekensector. De vzw gaf daarom al aan dat ze de personeelskosten – 80.000 euro per jaar – en de kosten van de webservice – 10.000 euro per jaar – zelf voor haar rekening wil nemen. Daardoor blijft de financiële inspanning van de overheid beperkt tot een eenmalige investering voor de uitbouw van een publieke website – naar schatting tussen 45.000 en 60.000 euro – en 10.000 euro aan jaarlijkse kosten.

De website zou ook de mogelijkheid kunnen bieden aan belanghebbenden om inbreuken op het decreet en/of metadatafouten zoals ontbrekende gegevens rechtstreeks te melden bij het controleorgaan.

Wat betreft de controle, bestaat de optie in het ontwerp erin om geen actieve controle op het terrein te voeren, maar te werken op basis van klachten. Bij de administratie komt er een geschillencommissie. De klager heeft dan twee opties.

Eén, hij kan klacht neerleggen langs de klassieke weg. Volgens het economische recht kan hij dit bij de rechtbank van koophandel doen. Die kan verschillende maatregelen opleggen zoals een stakingsvordering, een boete enzovoort. Uiteraard blijft ook in geval van een decreet de federale handelswetgeving van toepassing. In dit geval ziet de minister dit als een voordeel.

Twee, het ontwerp van decreet voorziet daarnaast in een tweede piste via een geschillencommissie, vergelijkbaar met de federale commissie voor consumentengeschillen. Die kan bemiddelen en een minnelijke schikking voorstellen maar indien de partijen daarmee akkoord gaan ook als arbitragecommissie optreden, waarvan de uitspraak ook voor de rechtbank afdwingbaar is.

De geschillencommissie bestaat conform artikel 18 van het ontwerp van decreet uit de volgende effectieve leden:
– een voorzitter-jurist;
– twee deskundigen uit het boekenvak die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 205 van het Gerechtelijk Wetboek;
– een deskundige uit het cultuurbeleid;
– een deskundige op het gebied van de consumentenbescherming.

De geschillencommissie stelt een aantal reglementen op, die uitvoerbaar worden na hun goedkeuring door de Vlaamse Regering:
– een reglement van inwendige orde;
– een procedurereglement voor de buitengerechtelijke regelingen van geschillen conform afdeling 2;
– een arbitragereglement voor de zaken waarin een arbitrageovereenkomst is gesloten.

Op vraag van de Raad van State werd het luik omtrent de geschillencommissie meer uitgebreid en nauwkeuriger omschreven in het ontwerp van decreet en de memorie van toelichting. In de uitvoering van het decreet zullen evenwel nog een aantal dingen, buiten de aanstelling van de effectieve en plaatsvervangende leden en de goedkeuring van de reglementen, moeten worden geregeld via een besluit van de Vlaamse Regering.

Het gaat onder meer om:
– de procedure tot benoeming van de leden van de commissie;
– de ambtstermijn van de leden;
– de vergoeding van de leden, al kan die beslissing ook worden gedelegeerd naar de minister.

Ter attentie van sceptici die de handhaving een te licht mechanisme vinden, wijst minister Gatz erop dat de Vlaamse boekensector een hechte en warme gemeenschap vormt. Hij verwacht dan ook dat de sociale controle er effect zal hebben. De minister zal de effectieve werking van het systeem ook enkele maanden na de inwerkingtreding laten evalueren.

1.3. De gereglementeerde boekenprijs in Brussel

Het oorspronkelijke voorontwerp van decreet ging uit van de juridische argumentatie dat boekverkopers – in het geval van Brusselse verkopers degenen die ook Nederlandstalige boeken verkopen – een unicommunautaire activiteit ontplooien die behoort tot de Vlaamse Gemeenschap. Dit zou impliceren dat:
– het uitgeven, importeren of verkopen van Nederlandstalige boeken voor de uitgever, importeur, verkoper of handelaar een activiteit vormt die op zichzelf staat en door het Vlaams decreet over de gereglementeerde boekenprijs wordt geregeld;
– het decreet van toepassing is in het Nederlandstalige taalgebied en – wat de uitgave, import of verkoop van Nederlandstalige boeken betreft – in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

De Raad van State heeft deze redenering grotendeels gevolgd en stelt dat de uitgave, import of verkoop van Nederlandstalige boeken op zich tot de Vlaamse Gemeenschap behoort en dat deze dus bevoegd is om maatregelen te nemen ter bevordering van het Nederlandstalige boek en voor het prijsbeleid. Tegelijk stelt zijn advies echter ook dat dit niet het geval is wanneer de uitgever, importeur of verkoper nog in beduidende mate actief is op de markt van anderstalige boeken. Van dergelijke uitgevers, importeurs of verkopers kan volgens de Raad niet worden aangenomen dat ze wegens hun activiteiten uitsluitend gericht zijn op de Vlaamse Gemeenschap.

Letterlijk staat in het advies: "In zoverre het de bedoeling zou zijn dat een in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde uitgever of invoerder verplicht zou worden overeenkomstig het aan te nemen decreet een prijs vast te stellen en dat een aldaar gevestigde verkoper de aldus bepaalde prijs zou moeten hanteren, kan dan ook sterk worden getwijfeld aan de werkzaamheid van het aan te nemen decreet in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het voorgaande neemt niet weg dat de voormelde uitgevers, invoerders en verkopers – zonder dat zij daartoe verplicht worden – op vrijwillige basis een dergelijke prijs kunnen vaststellen of hanteren. Indien de stellers van het ontwerp evenwel tot een sluitende, bindende regeling willen komen, zal overleg moeten worden gepleegd of anderszins moeten worden samengewerkt, alleszins met de federale overheid, die bevoegd is ten aanzien van instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die wegens hun activiteiten niet kunnen worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap, en desgevallend met de Franse Gemeenschap.".

Om de regeling ook in Brussel dus volledig juridisch sluitend te maken, voorziet minister Gatz dan ook in onderhandelingen met Franse Gemeenschap en vooral ook met de federale overheid. Deze laatste is immers bevoegd voor de prijszetting bij instellingen "die wegens hun activiteiten niet kunnen worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap".

Minister Gatz heeft al een brief gestuurd aan federaal minister Kris Peeters om deze gesprekken op te starten. De gesprekken met de minister van de Franse Gemeenschap waren reeds aan de gang en worden voortgezet.

In afwachting van een sluitende regeling lopen momenteel ook gesprekken met het beperkt aantal Brusselse boekhandels dat Nederlandstalige boeken verkoopt. Aan hen wordt de vraag voorgelegd om de regeling op vrijwillige basis toe te passen. In casu gaat het om Standaard Boekhandel, Fnac en Passa Porta.

Zoals de commissie ook had gevraagd, heeft de minister de definitieve oplossing voor het institutionele en juridische probleem in Brussel niet afgewacht om voort te werken aan het ontwerp van decreet. Die beslissing is ook ingegeven door de beperkte impact van Brussel op de Nederlandstalige boekenverkoop. Ondanks het toenemende belang van het Nederlands in Brussel, met bijvoorbeeld steeds meer kinderen in Nederlandstalig onderwijs en deelnemers aan taalcursussen Nederlands, is op vier jaar tijd de verkoop van Nederlandstalige boeken in Brussel met maar liefst 27,5 percent gedaald. Dat fenomeen doet zich bovendien voor binnen een markt die in het algemeen zo al krimpt.

In 2014 bedroeg het aandeel van de verkoop van Nederlandstalige boeken in Brussel 3,3 percent van de totale boekenverkoop in Vlaanderen en Brussel samen, en de trend is neerwaarts. Het komt neer op nog amper 10 percent van de Brusselnorm. Op langere termijn verwacht de minister wel beterschap gezien de toename in Brussel van het aantal mensen die het Nederlands beheersen.

1.4. Onlineverkoop en opkomst van e-boeken

Het ontwerp van decreet is ook van toepassing op de onlineverkoop en verkoop van e-boeken, verklaart minister Gatz.

Voor e-boeken voorziet dit ontwerp in tegenstelling tot de meestal oudere reglementering in de buurlanden geen apart hoofdstuk. De digitale publicaties zitten vervat in de definitie van wat een boek is of kan zijn.

Een vaak gehoorde vraag is of een gereglementeerde boekenprijs de opkomst van e-boeken niet zou afremmen omdat ze duurder zouden worden. Het is echter een misvatting dat de opkomst van digitale boeken een kannibaliserend effect zou

hebben op het papieren boek. In de VS – waar tot voor kort ongeveer 30 percent van de totale markt uit e-boeken bestond – heeft dit toenemende marktaandeel zeker geen gelijklopende daling in de verkoop van papieren boeken veroorzaakt. Integendeel, op het moment dat het marktaandeel van e-boeken steeg, was er ook een opmerkelijke toename van lokale boekenwinkels.

Ook onderzoeken in ons land, van onder andere i-Minds, tonen aan dat e-boeken en papieren boeken samen voor een grotere markt zorgen. Ze werken soms onderling versterkend. Er zijn immers kopers die zowel de papieren als digitale versie in huis halen. Het verhaal van de e-boeken is daarmee een heel ander verhaal dan dat van bijvoorbeeld dagbladen of muziek.

Er blijkt geen verband tussen de invoering van een gereglementeerde boekenprijs en de penetratiegraad van e-boeken. In Vlaanderen schommelde de e-boekenmarkt in 2015 rond de 3 percent van de totale boekenverkoop. In Nederland met zijn gereglementeerde boekenprijs loopt dat aandeel op tot 5,5 percent. In het Verenigd Koninkrijk zonder gereglementeerde boekenprijs had het e-boek al in 2013 een marktaandeel van 12 percent van de totale verkoop. De bewering dat de invoering van een gereglementeerde boekenprijs de consument massaal zal doen kiezen voor het elektronische alternatief, gaat dus niet op. De penetratiegraad van e-readers en e-boeken hangt af van tal van factoren, en niet van het al dan niet invoeren van een minimumprijs.

Ook de onlineverkoop kan de lokale boekhandelaar niet vervangen. Bij Amazon of bol.com zal men naast de bekende kookboeken of bestsellers van Pieter Aspe niet meteen een dichtbundel van een onbekende beginnende auteur terugvinden. Hetzelfde geldt voor pakweg strips die zich op een beperkte nichemarkt richten. Daarvoor zijn net het fijnmazige netwerk en de gespecialiseerde kleine boekhandels nodig. Een onderzoek van Universiteit Antwerpen toont aan dat internetboekhandels voornamelijk bestsellers verkopen. Internetverkoop is vooral 'pull'-gestuurd: geen toevallige ontdekkingen, maar 'reeds besliste' aankopen met maximaal comfort. Via de boekhandel worden er dus veel meer titels verkocht uit de zogenaamde backlist, de lijst van minder bekende of eerder verschenen boeken, dan via het internet.

Wordt de internethandel door het voorliggende ontwerp van decreet gevat? In principe is dit inderdaad het geval, zij het met inachtneming van de EU-regels inzake mededinging, die daarop een uitzondering maken voor andere landen van de EU of EER. Verkopers in die landen van de EU of EER blijven dus buiten het toepassingsgebied tenzij ze het oogmerk hebben het ontwerp van decreet te ontduiken.

Voor het aanmelden bij Europa werd op juridisch advies artikel 4, §6, dat de zogenaamde 'crossborder sale' behandelt, verder verfijnd met referentie naar die EU-regels en meer bepaald artikel 101 van het Unieverdrag. Minister Gatz leest de paragraaf voor: "Dit decreet is tevens van toepassing op buiten de Vlaamse Gemeenschap gevestigde verkopers die boeken die op de Vlaamse markt onderworpen zijn aan de toepassing van dit decreet importeren, doen importeren of aankopen en vervolgens rechtstreeks aan de eindconsument binnen de Vlaamse Gemeenschap verkopen. Het eerste lid geldt niet in hoofde van verkopers gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, tenzij de verkoper het oogmerk heeft dit decreet te ontduiken.". Die laatste zinsnede is niet onbelangrijk, verduidelijkt de minister.

In concreto en gebaseerd op Europese rechtspraak, impliceert dit dat ook buitenlandse aanbieders die boeken rechtstreeks aan een Vlaamse eindconsument verkopen, de gereglementeerde boekenprijs moeten respecteren. Maar afhankelijk van de uitgever en publicatie zijn er verschillende interpretaties. Bovendien is er

ook discussie over de vraag of een aanbieder van het genre bol.com als een detailhandelaar of als een importeur moet worden beschouwd.

In die zin heeft minister Gatz al verwezen naar de evolutie in Duitsland. Duitsland heeft immers de bepaling geschrapt dat landen uit de EU of EER niet zouden zijn gebonden door de reglementering van de boekenprijs. Daarover hebben de Duitse regering en de EU intensief gecommuniceerd. De EU acht het schrappen van die bepaling immers in strijd met eerdere rechtspraak. Duitsland besliste evenwel de 'detailed opinion' van de Europese Commissie te negeren. Het is nu afwachten of, hoe en wanneer de EU daarop zal reageren. Vervolgens kan Vlaanderen beslissen of die reactie, of het uitblijven ervan, aanleiding kan geven tot een aanpassing van de eigen teksten. Minister Gatz wil dus de Duitse ervaringen benutten om duidelijkheid te krijgen over de mogelijkheden met de sterk evoluerende onlineboekenverkoop.

1.5. Nulmeting

De memorie van toelichting vermeldt een rapport dat als nulmeting zal dienen en dat zal worden opgesteld op het einde van het jaar voorafgaand aan het in voege treden van dit decreet. Daartoe is een meting over heel 2016 het meest relevant. Op basis hiervan kan immers bij de eerste controle op het invoeren van een gereglementeerde boekenprijs – conform het decreet gebeurt dit ten laatste uiterlijk na vier jaar – op een adequate en volledige manier de impact worden gemeten.

Boek.be heeft een nulmeting met een erg brede scope voorgesteld. Hoewel hij dit een inhoudelijk interessant voorstel vindt, wil de minister in eerste instantie de scope beperken tot de essentiële elementen die nodig zijn om op termijn de effecten van de gereglementeerde boekenprijs te beoordelen.

Hierbij moeten de uitgangspunten de doelstellingen van de decreetgever zijn, met name:
– een divers en breed beschikbaar aanbod aan boeken bij zowel de boekhandels als de uitgevers en importeurs;
– bescherming van de kwaliteitsboekhandel; ingaan tegen de dalende trend in het aantal boekhandels.

Het decreet geldt niet voor schoolboeken, wetenschappelijke studieboeken, vakboeken en wetenschappelijke titels. De nulmeting zal dan ook enkel betrekking hebben op de algemene fictie- en non-fictieboeken en strips. Haar focus komt bijgevolg op de zogenaamde A-boeken, de algemene boeken.

Deze toetsing zal onder meer rekening houden met de volgende criteria:
– titelproductie;
– afzet, omzet en aantal verkochte titels;
– aantal boekhandels, openbare bibliotheken en onderwijsinstellingen;
– aantal uitgevers en importeurs en hun aanbod;
– beschikbaarheid van boeken in de boekhandel;
– aankoopbeleid voor boeken in de boekhandel, openbare bibliotheken en onderwijsinstellingen.

Boek.be kan een aanzienlijk deel van de nodige gegevens aanleveren. Daarnaast zijn ook andere reeds bestaande datasets, waaronder die van GfK en de VVBAD, bruikbaar. Een groot deel van het materiaal is dus al beschikbaar.

Om deze meting volledig en degelijk te kunnen uitvoeren acht minister Gatz een timing van minimaal drie maanden nodig. Concreet betekent dit dat deze ten vroegste op 31 maart 2017 kan worden afgerond.

De minister wil ermee rekening houden dat het bij invoering van een gereglementeerde boekenprijs niet evident zal zijn om de effectiviteit van de maatregel op termijn in alle facetten te beoordelen. Een stijging of een daling van de boekenverkoop is immers van veel meer afhankelijk dan de prijs alleen. Het aanbod, de aanwezigheid van bestsellers en verfilmingen, trends en hypes zoals momenteel kookboeken, promoties enzovoort maken het moeilijk om de effecten van een gereglementeerde boekenprijs erg accuraat te meten. Dat was ook de conclusie van het onderzoek in Nederland. Een dergelijk debat blijft een hele tijd aan de gang, leert de Nederlandse ervaring.

1.6. Het kortingsplafond voor bibliotheken en scholen

Bij de totstandkoming van het ontwerp is uiteindelijk geopteerd voor een zo eenduidig mogelijk systeem voor kortingen. Waar oorspronkelijk ook nog andere categorieën kortingen konden geven, blijven uiteindelijk maar twee kortingen van toepassing. Naast het algemene basismaximum van 10 percent gaat het om 25 percent maximum voor onderwijsinstellingen en bibliotheken.

Dat in het voorliggende ontwerp enkel onderwijsinstellingen en bibliotheken een hogere korting kunnen krijgen, is een bewuste keuze. Het maximale plafond werd voor hen bewust hoog gehouden aangezien hun educatieve en publieke taakstelling het louter economische gegeven overstijgt.

De impact daarvan op de boekenmarkt blijft beperkt, stelt de minister. Voor onderwijs zijn er geen precieze gegevens bekend. Maar het gros situeert zich daar uiteraard in de verkoop van schoolboeken en wetenschappelijke studie- en vakboeken, die sowieso buiten het toepassingsgebied van de reglementering blijven. Het betreft dus enkel de zogenaamde A-boeken voor onder andere de schoolbibliotheken, bijvoorbeeld romans en strips. Dat aandeel is zeer beperkt binnen het totale marktaandeel.

Om een en ander te duiden somt de minister enkele cijfers op. De verkoop aan bibliotheken omvat met ongeveer 15 miljoen euro slechts een marktaandeel van 7,5 percent. In een recent uitgevoerde enquête kwam de VVBAD tot de vaststelling dat voor ongeveer 60 percent van dat bedrag kortingen van 25 percent of meer worden toegekend. Die worden met de huidige regelgeving afgetopt. Bovendien blijkt dat de onafhankelijke boekhandelaars, die goed zijn voor 27 percent van het aandeel in de leveringen aan bibliotheken, nu reeds kortingen van gemiddeld 25 percent toekennen.

Minister Gatz is zich bewust van bepaalde heikele punten in dit verband. Iedereen heeft zijn verantwoordelijkheid te nemen en nu is het parlement aan zet.

De minister roept de spelers uit het boekenvak op om geen koudwatervrees te hebben op het moment dat de gereglementeerde boekenprijs klaar is om te worden vastgelegd. Men kan altijd blijven discussiëren, maar wie een omelet wil bakken, zal op een gegeven moment eieren moeten breken.

1.7. Conclusie

Minister Gatz vat tot slot samen dat de gereglementeerde boekenprijs een culturele maatregel is die in tijd en omvang wordt beperkt. Gedurende zes maanden bedraagt de maximumkorting op nieuwe titels 10 percent. De sector zelf is al heel lang vragende partij voor een reglementering.

De regering wil aandacht hebben voor de bezorgdheden van auteurs en uitgevers op een markt in transitie. Die markt heeft een grote culturele waarde voor onze samenleving.

De invoering van een gereglementeerde boekenprijs gebeurt met een brede consensus over de grenzen van meerderheid en oppositie heen. Zo krijgt een proces voltooiing dat al 34 jaar geleden is ingezet. Het allereerste ontwerp van decreet dateert al van 1982. Negentien voorstellen later is eindelijk een regeling haalbaar.

2. Bespreking in de commissie

2.1. Caroline Bastiaens

Caroline Bastiaens maakt gewag van een historisch moment, aangezien het eerste initiatief om een vaste boekenprijs in te voeren al van 1982 dateert. Intussen zijn we liefst negentien voorstellen verder. De spreker is fier op het voorliggende ontwerp en hoopt op een kamerbrede instemming.

De zesde staatshervorming heeft Vlaanderen bevoegd gemaakt om de boekenprijs te reglementeren. Vanaf dan hebben minister Gatz en zijn medewerkers daar snel werk van gemaakt. Ook het BoekenOverleg heeft hierin een grote verdienste. Daaraan danken we een eerste voorstel en de inspanningen om een ruime consensus te vinden in de hele boekensector.

De eerste hoorzitting kwam er op 22 juni 2015 (*Parl.St*. Vl.Parl. 2014-15, nr. 441/1). De minister heeft voortgewerkt op het oorspronkelijke voorstel van het BoekenOverleg en heeft zich niet uit het lood laten slaan door tegenslagen zoals de ideeën die Europa bleek te hebben. De minister heeft rekening gehouden met de opmerkingen uit de commissie, waaronder de vraag om een controlemechanisme met een lichte structuur en het verzoek om zich niet te laten tegenhouden door het tragere tempo waarmee andere gemeenschappen een gelijkaardig initiatief aan het ontwikkelen zijn.

Caroline Bastiaens is dan ook tevreden met het voorliggende ontwerp, maar wil niet blind zijn voor de koudwatervrees in allerlei geledingen van de boekensector, zowel bij bibliotheken als bij boekhandels. De spreker kan begrip opbrengen voor de verschillende bezorgdheden in de sector. Bij de bibliotheken behelzen die de maximale kortingspercentages en mogelijke negatieve impact daarvan op hun collectiebeleid. De boekhandels van hun kant vragen vanuit het perspectief van de economische leefbaarheid om die maximumkorting voor bibliotheken tot 15 percent te beperken en de gratis diensten die ze aan bibliotheken leveren, mee in rekening te brengen, aangezien ook die hun leefbaarheid beïnvloeden. 45 percent van hun exploitatie bestaat uit personeels- en vaste kosten. Vandaar dat dergelijke aspecten doorwegen.

Caroline Bastiaens is hoe dan ook overtuigd van het nut van een gereglementeerde boekenprijs, aangezien het geen economische maar een culturele maatregel is. De doelstelling behelst meer ademruimte voor de boekensector door de neerwaartse prijsspiraal te doorbreken.

Het voorliggende ontwerp moet dit mogelijk maken. Terecht heeft minister Gatz voorgesteld om de reglementering nauwgezet te evalueren. Daarvoor is ten eerste een goede nulmeting nodig. Daarover heeft ook de sector zelf zijn voorstellen. De criteria moeten duidelijk zijn. Zo kunnen we achteraf controleren of de maatregel tot het gewenste resultaat heeft geleid, namelijk een versterking van de hele boekensector. Vandaar ook de vraag van Caroline Bastiaens naar de parameters voor de nulmeting.

De spreker licht in deze algemene context ook de amendementen toe. Amendement nr. 11 komt tegemoet aan de vermelde koudwatervrees, maar ook aan het SARC-advies met een compromisvoorstel. Het komt erop neer dat de maximale korting voor bibliotheken van 25 naar 20 percent wordt gecorrigeerd. Daarmee

blijft de doelstelling van het ontwerp van decreet binnen bereik maar wordt ook rekening houden met de bezorgdheden.

De twintig andere amendementen geven gevolg aan het legistieke advies bij het ontwerp van decreet.

2.2. Marius Meremans

Marius Meremans situeert het ontwerp van decreet als de verwezenlijking van een verkiezingsbelofte. Een wondermiddel is het echter niet. Het zal geen spectaculaire toename van de boekenverkoop teweegbrengen. Wel is de reglementering een onmisbare schakel in een bloeiend boekenlandschap. Vlaanderen volgt daarmee het voorbeeld van landen als Frankrijk, Nederland, Duitsland en Oostenrijk, en maakt hiervoor ten volle gebruik van zijn nieuwe bevoegdheid. Marius Meremans dankt de minister om dit ontwerp – na het noodzakelijke voorbereidingstraject – nu al klaar te hebben voor parlementaire goedkeuring.

De spreker betuigt ook zijn steun aan het amendement dat de maximumkorting voor bibliotheken tot 20 percent herleidt. Dit is een goed compromis dat voldoende zuurstof oplevert voor de boekhandels en tegelijk rekening houdt me de bibliotheken.

De N-VA zal het ontwerp van decreet ten volle steunen.

De commissie voor Cultuur mag over bepaalde onderwerpen al eens stevig bakkeleien, maar ze toont bij dit initiatief de gezamenlijke wil om een hoger doel te dienen, namelijk het cultuurproduct dat een boek tenslotte is.

2.3. Yamila Idrissi

Voor *Yamila Idrissi* is 1 december 2016 een heuglijke dag aangezien de commissie over de gereglementeerde boekenprijs stemt. Al voor de verkiezingen van 2014 bleek er voor deze maatregel een groot politiek draagvlak, zelfs eensgezindheid. Het BoekenOverleg was snel klaar met zijn eerste voorstel, waarop de minister en zijn kabinet hebben voortgeborduurd. Naast de minister betrekt Yamila Idrissi dan ook het BoekenOverleg uitdrukkelijk in haar dankbetuiging voor dit breed gedragen compromisvoorstel.

Bij de hoorzittingen was de spreker getroffen door de liefde voor het boek en de boekensector die doorheen de getuigenissen weerklonk. Rijk wordt men van een boekenwinkel niet. Maatschappelijke inzet is wat deze mensen beweegt.

Een gereglementeerde boekenprijs is op zich niet nieuw, aangezien onze buurlanden die al veel langer kennen. Intussen overwegen nog meer landen de introductie ervan, wat aantoont dat dit beleidsinstrument nog lang niet aan relevantie heeft ingeboet.

De boekensector beleeft benarde tijden. In de meeste sectoren is een nieuw model automatisch ook het duurste, maar in de boekensector lijkt het omgekeerde waar. Er wordt het hardst gesnoeid in de prijzen van nieuwe titels. Pas bij latere uitgaven kan het volle pond worden aangerekend, op voorwaarde dat die nieuwe cyclus er ook komt. Gevolgen zijn een neerwaartse prijsspiraal en zware druk op het rendement van boekhandel en uitgever.

In landen zonder boekenprijsreglementering blijkt het aanbod te versmallen daar uitgevers hun risico's en investeringen in minder evidente titels beperken. Het aandeel van de bestsellers neemt toe ten nadele van een breed kwaliteitsvol aanbod. Op die uitdagingen probeert het voorliggende ontwerp een antwoord te bieden. Het

wil een halt toeroepen aan de daling van het aantal boekhandels en een stimulus zijn voor de diversiteit van het aanbod.

Uiteraard blijven er knelpunten en vragen. Ook Yamila Idrissi is blij met het amendement dat de bibliotheekkorting van 25 naar 20 percent terugbrengt. Dat is een middenweg tussen de verschillende zienswijzen van de bibliotheken en boekhandels. Hoe dan ook kan Yamila Idrissi begrip opbrengen voor de kritiek van onder meer de bibliotheken. Ze zijn immers bang voor de gevolgen voor hun collectievorming, die door de vele besparingen in de sector al onder druk is komen te staan. Door de overheveling van de budgetten naar het Gemeentefonds is de Vlaamse Gemeenschap zelfs amper in staat om daaraan iets te doen. Ook voor de opmerking van de zelfstandige boekhandels dat de ontworpen korting van 25 percent veel te hoog uitvalt, heeft Yamila Idrissi alle begrip, daar dit een wurggreep inhoudt. Daarom is de spreker erg tevreden met het compromisvoorstel van de SARC, dat in het amendement is overgenomen.

Voor de nulmeting noemt de spreker een objectief meetsysteem cruciaal. De criteria moeten dan ook duidelijk zijn, zoals de SARC opmerkt.

Yamila Idrissi komt terug op de toelichting van minister Gatz bij de juridische aspecten van de Brusselse situatie. De minister wees op de noodzaak van gesprekken met de Franse Gemeenschap en vooral met de federale overheid. Hoe verlopen die contacten? Wanneer verwacht de minister een sluitende oplossing? Hier is immers behoefte aan een duidelijke timing.

De minister maakte ook gewag van gesprekken met de Brusselse boekhandels Fnac, Standaard Boekhandel en Passa Porta, opdat die de reglementering vrijwillig zouden toepassen. Hoe reageren ze daarop? Zijn ze daar inderdaad toe bereid?

Of een boekenprijsreglementering het gewenste effect heeft, weet men alleen door een goed evaluatiesysteem. In Nederland meet het Centraal Planbureau de pluriformiteit van titels, het literair-culturele segment en het aantal boekhandels. De evaluatie van 2013 heeft uitgewezen dat al die elementen goed op peil blijven. In die zin haalt de Nederlandse wet haar doel. Yamila Idrissi hoopt op een gelijkaardig effect in Vlaanderen.

Sommigen zullen dit ontwerp van decreet afdoen als 'too little too late'. Als cultuurpolitiek instrument dat een antwoordt biedt op de verzuchtingen van de sector krijgt het echter de steun van de sp.a-fractie, die er ook weer geen ultieme zaligmakende oplossing in ziet. Hopelijk krijgt de commissie ook nog de gelegenheid om werk te maken van andere broodnodige maatregelen.

Yamila Idrissi besluit met een uitspraak van Jerry Seinfeld: "A bookstore is one of the pieces of evidence that people are still thinking.".

2.4. Bart Caron

Bart Caron constateert met een zucht van opluchting dat er eindelijk een ontwerp van decreet voor een gereglementeerde boekenprijs voorligt, en dan nog vanwege een liberale minister. De voorgeschiedenis heeft meer dan dertig jaar geduurd.

Komt dit ontwerp te laat, zoals een pessimist zou opmerken? We hebben alleszins nog waardevolle boekhandels, dus hebben we nog heel wat te verliezen en komt het ontwerp niet te laat. Het meetinstrument zal alleszins bijsturingen achteraf mogelijk maken.

Een rijk aanbod en leefbare boekhandels vormen de doelstelling. Het decreet moet boekhandels ook fysiek bereikbaar houden voor alle Vlamingen.

De SARC en Boek.be wijzen op het grote belang van de nulmeting. De evaluatie zal immers duidelijk maken of de keuze voor een termijn van slechts een half jaar de juiste was, of dat het toch beter een jaar zou zijn.

Een andere bekommernis betreft de gratis dienstverlening van boekhandels aan bibliotheken. Die diensten zouden best goed worden gedefinieerd, opdat ze niet zouden neerkomen op oneigenlijke extra korting. Die definities hoeven niet in het decreet zelf terecht te komen, maar er is wel aandacht nodig voor het probleem.

Net als Yamila Idrissi polst Bart Caron naar de contacten met de andere overheden en met de Nederlandstalige boekhandels in Brussel.

Een andere vraag is of buitenlandse aanbieders gebonden zijn aan deze Vlaamse regelgeving. Intussen heeft Duitsland zijn wetgeving al aangepast. In het belang van het decreet zouden de buitenlandse aanbieders best tot het toepassingsgebied behoren, maar de vraag is of dit op Europees niveau reglementair af te dwingen is.

Bart Caron heeft begrip voor de zorgen van de openbare bibliotheken maar ook voor die van boekhandels en uitgevers. Het gaat om de spanning tussen 15 en 25 percent maximumkorting. Wat voorafging, was de politieke keuze om de openbare bibliotheken integraal onder het toezicht van de lokale besturen te brengen. De VVBAD zou bijgevolg een strategie moeten ontwikkelen om de lokale besturen te stimuleren om hun collectiebudget niet te verlagen. Het zou alleszins niet logisch zijn om een hogere maximumkorting toe te staan omdat het lokale niveau bespaart. Het is in het belang van lezer, bibliotheek noch boekhandel als de bedragen voor collectievorming omlaag gaan.

Ten slotte merkt Bart Caron op dat de schrijver van de memorie van toelichting een erg goede jurist moet zijn, want hij vermeldt alle mogelijke regelgeving die dit ontwerp van decreet kan doorkruisen, waaronder Europese regels en concurrentiewetgeving. Als niet-jurist heeft het de spreker veel moeite gekost om de tekst te doorgronden.

2.5. Jean-Jacques De Gucht

Jean-Jacques De Gucht herinnert aan de kritische opstelling die hij steeds heeft ingenomen bij dit initiatief. Hoe dan ook hoopt het lid dat het decreet zijn beoogde effect zal hebben. Positief vindt hij, net als voor alle wetgeving, het belang dat iedereen aan een goede evaluatie hecht. Mochten we dit consequent toepassen, dan zouden de wetteksten in onze maatschappij heel wat eenvoudiger en minder voorbijgestreefd worden.

Het oogpunt om het boek te beschermen is dus legitiem, maar in tegenstelling tot Bart Caron vindt Jean-Jacques De Gucht dat de overheid niet zo veel maar zo weinig mogelijk moet interveniëren. Wel moet ze ervoor zorgen dat de mensen toegang behouden tot de mooie cultuuruiting die de literatuur per slot van rekening is. In de doelstelling om de schoonheid van het lezen bij te brengen aan de mensen, zal echter niet de gereglementeerde boekenprijs maar het onderwijs doorslaggevend zijn. Bij uitbreiding geldt dat voor cultuur in al haar vormen. Overheidsinterventies wegen niet op tegen de aanwezigheid van passie en interesse van mensen. De minister van Onderwijs moet ervoor zorgen dat de scholen hun leerlingen niet alleen leren lezen en rekenen, maar ook kritisch naar de maatschappij leren kijken. Welke betere manier is daarvoor voorhanden dan kunst en cultuur in al hun facetten te leren waarderen? Kunst en cultuur stellen de maatschappij in vraag en leren de mensen om er op een andere manier naar te kijken.

2.5.1. Reactie van Bart Caron

Bart Caron betwist de bewering dat hij voorstander zou zijn van een zo groot mogelijke overheidsinterventie. Maar het hele cultuurbeleid is één grote marktcorrectie. De markt is nodig, maar behoeft correctie om de participatie in, toegang tot en creatie van cultuur mogelijk te maken waar ze zelf faalt.

3. Antwoorden van minister Gatz

Minister *Sven Gatz* dankt de commissie voor de steun.

Voordat hij op de vragen ingaat, stelt de minister dat hij zich ervan bewust is dat perfectie niet van deze wereld is. Het voorliggende ontwerp heeft echter zo veel mogelijk rekening gehouden met de opvattingen van de verschillende entiteiten in de sector en dus ook met de collectieve wens van de commissie om een zo breed mogelijk draagvlak te creëren. Het gaat alleszins om een werkbaar evenwicht.

Het feit dat de vertegenwoordigers van de verschillende fracties nog een amendement hebben ingediend, is eveneens een gevolg van de fragiliteit van het evenwicht. De concrete uitwerking op het terrein zullen we op het passende moment moeten evalueren.

Gezien de lange voorgeschiedenis is de tijd alleszins rijp om deze regeling weldra te laten ingaan.

Het advies van de SARC bevatte vijf elementen:
– aandacht voor voldoende criteria voor de nulmeting;
– de bevinding dat zes maanden een te korte termijn is;
– de aanbeveling om geen uitzondering toe te staan voor antiquarische, studie- en wetenschappelijke vakboeken;
– een lagere maximumkorting voor bibliotheken en onderwijsinstellingen;
– een nadere omschrijving van de dienstverlening aan de bibliotheken.

Wat de nulmeting betreft, kan de minister gunstig gevolg geven aan het SARC-advies. Inmiddels hebben Boek.be en de administratie van de minister samen een document opgesteld met de verschillende criteria voor een nulmeting. Het document bevat zes onderdelen:
– productie, het aantal boeken dat wordt uitgebracht;
– afzet-, omzet- en verkoopcijfers;
– aantal boekhandels, openbare bibliotheken en onderwijsinstellingen;
– aanbod van uitgevers en importeurs;
– beschikbaarheid van boeken in de boekhandel;
– aankoopbeleid van boekhandels, bibliotheken en onderwijsinstellingen.

Minister Gatz is bereid om dit document aan de commissie te bezorgen voor toevoeging aan het verslag. Het zal een degelijke nulmeting mogelijk maken met het oog op een goede latere evaluatie (zie bijlage).

In verband met de termijn van zes maanden noemde André Vandorpe het ontwerp van decreet een liberale invulling van de gereglementeerde boekenprijs. Iedereen mag zijn eigen appreciatie hebben, maar op de politieke keuze om een termijn van zes maanden te laten gelden, zal de minister niet terugkomen.

De uitzondering voor antiquarische, studie- en wetenschappelijke vakboeken is er gekomen op vraag van de boekensector zelf. Minister Gatz heeft begrip voor de argumenten voor en tegen maar behoudt de uitzondering in het ontwerp.

Aan de vraag om een lagere maximumkorting, komt het amendement tegemoet.

Voor de vijfde opmerking van de SARC zal de minister aandacht hebben bij de implementatie en de uitvoeringsbesluiten. Hij zal dan nagaan in welke mate die nadere omschrijving tot de mogelijkheden behoort. Het is echter niet aangewezen om die in de tekst van het decreet op te nemen.

Yamila Idrissi en Bart Caron vroegen de stand van zaken bij de invoering in Brussel. De minister deelt mee dat de onderhandelingen met de vermelde boekhandels gunstig verlopen. Of ze de reglementering vrijwillig zullen toepassen, kan hijzelf niet garanderen, maar ze hebben dit alvast toegezegd.

Comeos, de beroepsvereniging van de distributiesector, laat weten dat de grootwarenhuizen de reglementering ook in Brussel vrijwillig zullen volgen.

De toepassing van de reglementering in Brussel lijkt daarmee alvast voor de korte termijn verzekerd. Om die op middellange termijn ook een verplichtend karakter te geven, zijn inderdaad afspraken met andere overheden nodig. De contacten met de federale overheid zijn intussen gelegd. Die met de Franse Gemeenschap zijn al langer aan de gang en worden voortgezet.

De Raad van State geeft in zijn advies de voorkeur aan een federale prijszetting. Maar ook daarvoor is een overeenstemming tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap heel nuttig.

De minister zal zich niet op een deadline laten vastpinnen behalve dan op de belofte dat hij hieraan zo snel mogelijk werkt. Als de vrijwillige toepassing echter een feit wordt, dan is er wat meer tijd beschikbaar om ook de juridische afdwingbaarheid in orde te krijgen. Op dat vlak zijn er alvast concrete engagementen.

Bart Caron had vragen over de gevolgen voor internationale aanbieders, waarmee hij dan vooral doelt op onlineaanbod. Op dat gebied blijft de minister bij de mededeling in zijn toelichting. Hij zal nagaan hoe de nieuwe Duitse wetgeving zich verhoudt tot de Europese controle. Mogelijk mondt de spanning uit in een juridische veldslag. Mogelijk legt Europa zich er ook bij neer dat Duitsland het voortouw heeft genomen en schikt het zich daarnaar. Eventuele aanpassingen zullen daarvan afhangen. Op zich gaat het decreet ver genoeg, maar de vraag zal zijn hoe afdwingbaar het zal zijn voor actoren buiten onze grenzen.

4. Repliekenronde

Caroline Bastiaens vindt dat de reactie van de minister op de SARC-opmerking over de nulmeting, getuigt van het pragmatisme waarmee hij in dit hele dossier steeds vooruitgang heeft geboekt.

Ook bij de SARC-opmerking over de gratis dienstverlening is een pragmatische omgang aangewezen. De omschrijving kan er komen zonder deze in de tekst van het decreet te verankeren. Boekhandels moeten zelf ook vrijheid krijgen om te bepalen voor welke dienstverlening ze willen laten betalen of niet. Zo niet gedraagt de overheid zich op een weinig wenselijke manier.

Is de minister van plan om ook formeel een antwoord te schrijven aan de SARC?

Minister *Sven Gatz* bevestigt dit.

Yamila Idrissi beseft dat iedereen voorstander is van de toepasbaarheid van de gereglementeerde boekenprijs in Brussel. De minister geeft aan dat hij die oplossing niet naar de Griekse kalenden wil verwijzen. Hij kiest er echter pragmatisch voor om de grote groep Vlaamse boekhandelaars niet te laten wachten op een juridisch

complexe oplossing voor Brussel. De minister belooft alvast dat hij daarvan zo snel mogelijk werk wil maken.

II. Artikelsgewijze bespreking

In verband met amendement nr. 11 verwijst Caroline Bastiaens naar haar toelichting in de algemene bespreking.

Alle andere amendementen zijn zoals gezegd, gebaseerd op een legistiek advies. Het komt erop aan om zo weinig mogelijk ruimte te laten voor interpretatie. In die zin wordt het gebruik van de woorden 'gereglementeerde boekenprijs' nog meer veralgemeend doorgevoerd. Daarnaast worden ook enkele andere woorden geschrapt of vervangen.

Alle amendementen werden ingediend door Jean-Jacques De Gucht, Marius Meremans, Caroline Bastiaens, Yamila Idrissi en Bart Caron.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 en 2

De artikelen 1 en 2 worden eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Hoofdstuk 2. Toepassingsgebied

Artikel 3

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Hoofdstuk 3. De vaststelling van de boekenprijs

Amendement nr. 1, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe het opschrift van hoofdstuk 3 te wijzigen.

Amendement nr. 1 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het opschrift van hoofdstuk 3 wordt overeenkomstig amendement nr. 1 gewijzigd.

Artikel 4

Amendement nr. 2, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 4 te wijzigen.

Amendement nr. 3, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 4 te wijzigen.

Amendement nr. 4, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 4 te wijzigen.

Amendement nr. 5, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 4 te wijzigen.

De amendementen nr. 2, 3, 4 en 5 worden eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 4 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 5

Amendement nr. 6, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 5 te wijzigen.

Amendement nr. 6 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 5 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 6

Amendement nr. 7, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 6 te vervangen.

Amendement nr. 6 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 6 wordt vervangen door de in amendement nr. 7 voorgestelde tekst.

Hoofdstuk 4. Kortingen op de vastgestelde prijs

Amendement nr. 8, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe het opschrift van hoofdstuk 4 te wijzigen.

Amendement nr. 8 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het opschrift van hoofdstuk 4 wordt overeenkomstig amendement nr. 8 gewijzigd.

Artikel 7

Amendement nr. 9, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 7 te wijzigen.

Amendement nr. 9 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 7 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 8

Amendement nr. 10, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 8 te wijzigen.

Amendement nr. 10 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 8 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 9

Amendement nr. 11, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 9 te wijzigen.

Amendement nr. 11 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 9 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 10

Amendement nr. 12, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 10 te wijzigen.

Amendement nr. 12 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 10 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 11

Amendement nr. 13, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 11 te wijzigen.

Amendement nr. 13 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 11 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Hoofdstuk 5. Vaststellen afwijkende prijs

Artikel 12

Amendement nr. 14, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 12 te wijzigen.

Amendement nr. 14 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 12 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 13

Amendement nr. 15, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 13 te wijzigen.

Amendement nr. 15 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 13 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 14

Amendement nr. 16, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 14 te wijzigen.

Amendement nr. 16 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 14 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 15

Amendement nr. 17, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 15 te wijzigen.

Amendement nr. 17 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 15 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 16

Amendement nr. 18, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 16 te wijzigen.

Amendement nr. 18 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 16 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Hoofdstuk 6. De geschillencommissie

Artikel 17

Amendement nr. 19, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 17 te wijzigen.

Amendement nr. 19 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 17 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 18

Amendement nr. 20, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 18 te wijzigen.

Amendement nr. 18 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 18 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 19 tot en met 24

De artikelen 19 tot en met 24 worden eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Artikel 25

Amendement nr. 21, voorgesteld door Jean-Jacques De Gucht e.a., strekt ertoe artikel 25 te wijzigen.

Amendement nr. 21 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Het aldus geamendeerde artikel 25 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 26 en 27

De artikelen 26 en 27 worden eenparig aangenomen met 11 stemmen.

III. Eindstemming

Het geamendeerde ontwerp van decreet wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Bart CARON,
voorzitter

Caroline BASTIAENS
Yamila IDRISSI,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

EER	Europese Economische Ruimte
EU	Europese Unie
GfK	Gesellschaft für Konsumforschung
ISBN	International Standard Book Number
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
TRIS	Technical Regulation Information System
VS	Verenigde Staten
VVBAD	Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezen
vzw	vereniging zonder winstoogmerk

BIJLAGE:

Criteria voor de nulmeting (cf. I.3. Antwoorden van minister Gatz)

Nulmeting

Om de implementatie van het decreet houdende invoering van een gereglementeerde boekenprijs correct te laten verlopen, moet er een nulmeting gebeuren van het huidige boekenlandschap. Om een degelijke nulmeting te hebben is een meting over heel 2016 het meest relevant.

Boek.be bezorgde hieromtrent een voorstel waarin een nulmeting voorgesteld wordt met een erg brede scoop. Hoewel inhoudelijk interessant, stelt de administratie voor om de scoop van de nulmeting te beperken tot de essentiële elementen die moeten toelaten om op termijn de werking van de gereglementeerde boekenprijs effectief te kunnen controleren.

Het decreet geldt niet voor schoolboeken, wetenschappelijke studieboeken, vakboeken en wetenschappelijke titels. De nulmeting kan dan ook enkel betrekking hebben op de algemene (publieks)boeken – fictie en non fictie – en strips. Binnen de gebruikelijke terminologie in het Vlaamse en Nederlandse boekenvak het A(lgemene) boek, dus niet het S(chool)-boek of het W(etenschappelijke - Vakinformatieve) boek.

Hiervan vertrekkend omvat deze de volgende onderdelen:

1. Titelproductie

Hierbij gaat het om de volgende paramaters die noodzakelijk zijn voor een adequate nulmeting:
- aantal ISBN's (nieuwe titels, gewijzigde herdruk of nieuwe uitgave) verschenen in het Nederlands in Vlaanderen
- aantal nieuwe A-titels Vlaamse uitgeverijen
- aantal geïmporteerde A-titels
- aantal e-boeken

2. Afzet, omzet, aantal verkochte titels

Hierbij gaat het om de volgende paramaters:
- afzet A-boeken (papier en digitaal)
- omzet A-boeken (papier en digitaal)
- aandeel A-boeken van Vlaamse auteurs
- aandeel kanalen in afzet en omzet A-boeken (ketens, onafhankelijke boekhandels, grootdistributie, entertainmentwinkels, internetboekhandels)
- aantal Nederlandstalige A-titels waarvan ten minste 1 ex. is verkocht
- aantal Nederlandstalige literair-culturele titels waarvan ten minste 1 ex. is verkocht
- gemiddelde prijs A-boeken
- aantal anderstalige A-titels waarvan ten minste 1 ex. is verkocht

3. Aantal boekhandels, openbare bibliotheken, onderwijsinstellingen

Hierbij gaat het om de volgende paramaters:
- aantal verkooppunten boekhandels, openbare bibliotheken onderwijsinstellingen
- aantal lokale boekhandels
- aantal lokale boekhandels per provincie/gemeente

4. Aantal/aanbod uitgevers en importeurs

Hierbij gaat het om de volgende paramaters:
- aantal professionele uitgevers en importeurs
- aantal Vlaamse auteurs per uitgever/importeur
- jaarproductie aan nieuwe titels
- jaarproductie aan nieuwe literair-culturele titels

5. Beschikbaarheid boeken in de boekhandel

Hierbij gaat het om de volgende paramaters:
- totaal aantal titels in voorraad
- gemiddeld aantal exemplaren per verkochte titel
- aandeel titels ouder dan 1 jaar (backlist-functie)
- aandeel Nederlandstalige titels
- aandeel literair-culturele titels

6. Aankoopbeleid boeken in de boekhandel, openbare bibliotheken, onderwijsinstellingen

Hierbij gaat het om de volgende paramaters:
- aantal bestellingen
- aantal nieuwe titels, aantal exemplaren per titel
- aandeel literair-culturele titels in aankopen, aantal exemplaren per titel
- aantal leveranciers
- korting per leverancier

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. §1. In dit decreet wordt verstaan onder:
1° boek: een niet-periodiek werk, hetzij in geschreven, gedrukte, geïllustreerde papieren vellen, hetzij in een elektronisch leesbaar formaat, dat voorzien is van een titel en hoofdzakelijk bestaat uit tekst die vrijwel uitsluitend is opgesteld in het Nederlands, of uit grafische of fotografische elementen, dat bedoeld is om informatie over te brengen en bestemd is om te verkopen aan de eindconsument. Een papieren of digitaal boek kan verschillende ondersteunende informatiedragers bevatten die op functionele wijze verbonden zijn met de tekstuele inhoud;
2° eindconsument: de persoon die binnen de Vlaamse Gemeenschap boeken aankoopt voor niet-commerciële doeleinden;
3° gereglementeerde boekenprijs: de door de uitgever of importeur met toepassing van dit decreet vastgestelde prijs voor boeken;
4° importeur: degene die boeken die in andere landen dan België zijn uitgegeven, binnen de Vlaamse Gemeenschap in het handelsverkeer brengt en gevestigd is binnen de Vlaamse Gemeenschap;
5° onderwijsinstelling: een door de Vlaamse Regering erkende onderwijsinstelling die door de Vlaamse Regering erkende studiebewijzen uitreikt;
6° uitgeven: boeken in het handelsverkeer brengen binnen de Vlaamse Gemeenschap;
7° uitgever: degene die boeken in het handelsverkeer brengt en gevestigd is binnen de Vlaamse Gemeenschap;
8° verkoper: degene die door de uitgever of de importeur in het handelsverkeer gebrachte boeken te koop aanbiedt of verkoopt aan eindconsumenten.

§2. Voor de toepassing van dit decreet wordt onder Vlaamse Gemeenschap het Nederlandse taalgebied verstaan.

Daarenboven worden in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gevestigde uitgevers, importeurs of verkopers van Nederlandstalige boeken beschouwd als instellingen die behoren tot de Vlaamse Gemeenschap, behoudens indien zij daarnaast nog in beduidende mate andere, anderstalige boeken uitgeven, importeren of verkopen. In dat laatste geval kunnen uitgevers, importeurs of verkopers van Nederlandstalige boeken zich vrijwillig naar de beginselen van dit decreet schikken.

Hoofdstuk 2. Toepassingsgebied

Art. 3. §1. Dit decreet heeft tot doel boeken als cultureel product te beschermen. De reglementering van de boekenprijs aan de eindconsument garandeert dat er een divers boekenaanbod in stand kan worden gehouden. Tegelijkertijd verhoogt het de toegankelijkheid van het boekenaanbod bij het publiek door de promotie van een groot aantal verkooppunten.

§2. De verkoper hanteert de prijs die bepaald is conform artikel 4.

§3. Dit decreet is niet van toepassing op de volgende categorieën van boeken:
1° agenda's en culturele jaarboeken die in de titel het jaartal van de gebruiksbestemming vermelden;
2° antiquarische boeken en boeken die al eerder door eindconsumenten bij een verkoper zijn gekocht en op enigerlei wijze zijn gebruikt;

3° beschadigde boeken, als de beschadiging niet opzettelijk is aangebracht en bij verkoop duidelijk wordt vermeld dat ze beschadigd zijn;
4° brochures of daarmee gelijk te stellen korte geschriften;
5° catalogi van uitsluitend registrerende of opsommende aard;
6° kleurboeken;
7° knipboeken;
8° muziekuitgaven;
9° schoolboeken;
10° wetenschappelijke studieboeken;
11° wetenschappelijke vakboeken;
12° boeken die uitgegeven zijn in een andere taal dan het Nederlands, tenzij ze hoofdzakelijk bestemd zijn voor verkoop in de Vlaamse Gemeenschap;
13° de bij wet bepaalde exemplaren van boeken voor verplicht depot voor bewaringsdoelstellingen.

In het eerste lid wordt verstaan onder:
1° muziekuitgave: een werk dat notenschrift, al dan niet vergezeld van tekst, bevat en bestemd is voor muziekuitvoering of muziekeducatie en wordt uitgegeven ter verkoop aan de eindconsument binnen de Vlaamse Gemeenschap, inclusief antiquarische muziekuitgaven en muziekuitgaven die al eerder door eindconsument bij een verkoper zijn gekocht en op enigerlei wijze zijn gebruikt;
2° schoolboek: een boek dat in vorm en inhoud gericht is op informatieoverdracht in het basisonderwijs en secundair onderwijs en waarvan het gebruik binnen het leerplan of de eindtermen door de betrokken onderwijsinstelling is aanbevolen;
3° wetenschappelijk studieboek: een boek dat in vorm en inhoud gericht is op informatieoverdracht in het hoger onderwijs en waarvan het gebruik door de betrokken onderwijsinstellingen is voorgeschreven of aanbevolen;
4° wetenschappelijk vakboek: een boek, hoofdzakelijk non-fictie, dat bestemd is voor wetenschappelijk of professioneel gebruik of voor (zelf)studie voor de beroepsuitoefening.

§4. Dit decreet is niet van toepassing op de volgende verkopen van boeken:
1° de verkoop van één exemplaar aan een eindconsument die volgens de wet Arbeidsovereenkomsten werkt bij de uitgever, importeur of verkoper voor persoonlijk gebruik;
2° de verkoop van boeken door een uitgever aan een auteur voor promotioneel gebruik;
3° de verkoop van boeken in het kader van een faillissement van de uitgever, importeur of verkoper, op voorwaarde dat:
a) de boeken behoorden tot de inventaris van de gefailleerde;
b) in geval van faillissement van de verkoper gedurende een maand na de definitieve uitspraak van het faillissement de boeken voor retour werden aangeboden aan de uitgever of importeur.

Hoofdstuk 3. De vaststelling van de gereglementeerde boekenprijs

Art. 4. §1. De uitgever stelt voor boeken die hij voor het eerst in de Vlaamse Gemeenschap in een bepaalde uitvoering in het handelsverkeer brengt, een gereglementeerde boekenprijs vast.

§2. Voor boeken die in de Vlaamse Gemeenschap worden geïmporteerd, stelt de importeur een gereglementeerde boekenprijs vast.

De door de importeur vastgelegde gereglementeerde boekenprijs voor boeken die in de Vlaamse Gemeenschap zijn uitgegeven en na export weer in de Vlaamse Gemeenschap worden geïmporteerd uit een land dat noch tot de Europese Unie noch tot de Europese Economische Ruimte behoort, mag niet lager zijn dan de door de uitgever vastgestelde gereglementeerde boekenprijs.

Het verbod, vermeld in het tweede lid, is ook van toepassing op boeken die alleen zijn uitgevoerd met het doel ze opnieuw in te voeren om dit decreet te ontduiken.

Als ten hoogste vijf exemplaren van hetzelfde boek per keer door de importeur worden geïmporteerd, is artikel 5 niet van toepassing, tenzij de import plaatsvindt met het oogmerk dit decreet te ontduiken.

§3. De gereglementeerde boekenprijs geldt voor een termijn van zes opeenvolgende maanden en gaat in op de dag waarop het boek voor het eerst voor verkoop aan de eindconsument beschikbaar is.

§4. Voor dezelfde titel kan de uitgever of importeur verschillende gereglementeerde boekenprijzen vaststellen als dat kan worden gerechtvaardigd op objectieve gronden.

§5. Een verkoper begaat geen overtreding van dit decreet als hij bij de verkoop van een boek gratis bepaalde diensten verleent die eigen zijn aan de boekhandelssector. De verkoper voegt de kosten of vergoedingen toe die overeenstemmen met uitzonderlijke bijkomende dienstverleningen die uitdrukkelijk door de koper zijn gevraagd en waarvan de prijs vooraf is overeengekomen, aan de effectieve prijs die hij toepast voor de verkoop van een boek.

§6. Dit decreet is tevens van toepassing op buiten de Vlaamse Gemeenschap gevestigde verkopers die boeken die op de Vlaamse markt onderworpen zijn aan de toepassing van dit decreet importeren, doen importeren of aankopen en vervolgens rechtstreeks aan de eindconsument binnen de Vlaamse Gemeenschap verkopen.

Het eerste lid geldt niet in hoofde van verkopers gevestigd in een lidstaat van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, tenzij de verkoper het oogmerk heeft dit decreet te ontduiken.

Art. 5. De uitgever of de importeur deelt de gereglementeerde boekenprijs en de datum van terbeschikkingstelling in het handelsverkeer mee aan de door de Vlaamse Regering aangewezen instantie. De Vlaamse Regering kan de vereisten bepalen waaraan die mededeling moet voldoen. De Vlaamse Regering kan subsidies toekennen aan de aangewezen instantie en de voorwaarden, procedures en termijnen voor de subsidiëring bepalen.

De gereglementeerde boekenprijs, de datum van de terbeschikkingstelling van de publicatie in het handelsverkeer, eventuele kortingen en afwijkende prijzen worden kenbaar gemaakt via een publiek toegankelijke referentiedatabank voor de gereglementeerde boekenprijs.

Art. 6. De gereglementeerde boekenprijs is niet langer van toepassing na het verstrijken van de termijn, vermeld in artikel 4, §3.

Hoofdstuk 4. Kortingen op de gereglementeerde boekenprijs

Art. 7. Bij aanbod of verkoop voor de eindconsument kan de verkoper van een boek een korting op de gereglementeerde boekenprijs toepassen van ten hoogste 10%.

Art. 8. Bij aanbod of verkoop voor de onderwijsinstellingen kan de verkoper van een boek een korting op de gereglementeerde boekenprijs toepassen van ten hoogste 25%.

Art. 9. De verkoper van een boek kan een korting op de gereglementeerde boekenprijs toepassen van ten hoogste 20% bij:
1° aanbod of verkoop voor de openbare bibliotheken in het kader van de uitoefening van hun publieksfunctie;
2° aanbod of verkoop voor de bibliotheken van onderzoeksinstellingen in het kader van de uitoefening van hun bibliotheekfunctie;
3° aanbod of verkoop voor de gevangenisbibliotheken in het kader van de uitoefening van hun bibliotheekfunctie;
4° aanbod of verkoop voor de erkende speciale bibliotheken in het kader van de uitoefening van hun bibliotheekfunctie.

In het eerste lid wordt verstaan onder:
1° gevangenisbibliotheek: een bibliotheek als vermeld in artikel 18 van het Participatiedecreet van 18 januari 2008;
2° onderzoeksinstelling: elke in de Vlaamse Gemeenschap gevestigde organisatie waarvan de werking in hoofdzaak gericht is op Onderzoek en Ontwikkeling, zijnde elke wetenschappelijke activiteit die tot doel heeft wetenschappelijke kennis te ontwikkelen (fundamenteel of basisonderzoek), wetenschappelijke kennis toepasbaar te maken (toegepast onderzoek) en/of wetenschappelijke kennis toe te passen (ontwikkeling);
3° openbare bibliotheek: een bibliotheek als vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid;
4° speciale bibliotheek: een bibliotheek als vermeld in artikel 22 van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid.

Art. 10. De verkoper kan alleen bij deelname aan een collectieve promotieactie een korting op de gereglementeerde boekenprijs toepassen in de vorm van een of meer in geld waardeerbare geschenken, als de geschenken behoren tot het promotiepakket dat de organiserende rechtspersoon ontwikkeld heeft.

Een collectieve promotieactie als vermeld in het eerste lid, is een actie:
1° die wordt georganiseerd door een rechtspersoon van wie de activiteiten volgens de statutaire doelstelling uitsluitend of hoofdzakelijk bestaan uit de bevordering van de publieksaandacht voor boeken;
2° die ten hoogste één maand duurt;
3° die voldoende publiekelijk wordt bekendgemaakt;
4° waarbij eindconsumenten bij de koop van boeken een of meer op geld waardeerbare geschenken ontvangen, waarbij de waarde van de geschenken in een redelijke verhouding staat tot de aankoop;
5° waaraan alle verkopers onder gelijke, door de organiserende rechtspersoon te stellen voorwaarden voor de omvang, aard en bestendigheid van het assortiment kunnen deelnemen.

Art. 11. De kortingen, vermeld in artikel 7 tot en met 10, mogen niet gelijktijdig worden toegepast.

Hoofdstuk 5. Vaststellen afwijkende prijs

Art. 12. Voor boeken die voor rekening van of met aanmerkelijke steun van een niet op winst gerichte maatschappelijke of ideële organisatie tot stand zijn gekomen en die verband houden met de statutaire doelstelling van de desbetreffende organisatie, kan de uitgever uitsluitend voor de leden een ledenprijs vaststellen die afwijkt van de gereglementeerde boekenprijs. De ledenprijs geldt bij alle verkopers bij wie het boek verkrijgbaar is.

Art. 13. De uitgever of importeur kan voor een boek in het kader van een individuele promotieactie tijdelijk een actieprijs vaststellen die afwijkt van de gereglementeerde boekenprijs.

Een actieprijs geldt voor een periode van ten hoogste drie aaneengesloten maanden en onder gelijke voorwaarden bij alle verkopers.

De uitgever of importeur kan aan de toepassing van een actieprijs nadere voorwaarden verbinden.

Art. 14. De uitgever of importeur kan voor een boek een combinatieprijs vaststellen die afwijkt van de gereglementeerde boekenprijs.

Een combinatieprijs geldt uitsluitend voor de gelijktijdige verkoop van verschillende boeken die de uitgever of importeur aangewezen heeft, of bij de verkoop van een of meer boeken in combinatie met een of meer andere producten die de uitgever of importeur aangewezen heeft.

Een combinatieprijs geldt onder gelijke voorwaarden bij alle verkopers.

Art. 15. De uitgever of importeur kan voor individuele boeken die door hun uniforme uiterlijk en vormgeving of door een duidelijke vermelding op het titelblad kenbaar zijn als behorend tot een serie, een serieprijs vaststellen die afwijkt van de gereglementeerde boekenprijs.

Een serieprijs geldt uitsluitend bij de gelijktijdige verkoop van verschillende titels van de serie aan dezelfde eindconsument of bij de verkoop aan een eindconsument die zich vooraf schriftelijk verplicht heeft om de hele serie of een aantal exemplaren van verschillende titels van de serie af te nemen.

De serieprijs geldt onder gelijke voorwaarden bij alle verkopers.

Art. 16. Artikel 4, 5 en 6 zijn van overeenkomstige toepassing op de afwijkende prijzen, zoals vermeld in de artikelen 13, 14 en 15. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen voor de vaststelling van afwijkende prijzen.

Hoofdstuk 6. De geschillencommissie

Afdeling 1. Bevoegdheid en samenstelling

Art. 17. Bij de diensten van de Vlaamse Regering wordt een onafhankelijke geschillencommissie ingesteld, die belast is met de behandeling van aanvragen tot buitengerechtelijke regeling van een geschil over de toepassing van dit decreet conform afdeling 2.

De geschillencommissie heeft daarnaast de bevoegdheid om bij geschillen over de toepassing van dit decreet recht te doen als arbitrageorgaan, als de betrokken partijen daarover een arbitrageovereenkomst hebben gesloten. In dat geval zijn artikel 1676 tot en met 1723 van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing.

Art. 18. §1. De geschillencommissie bestaat uit de volgende effectieve leden:
1° een voorzitter-jurist;
2° twee deskundigen uit het boekenvak die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 205 van het Gerechtelijk Wetboek;
3° een deskundige uit het cultuurbeleid;
4° een deskundige op het gebied van de consumentenbescherming.

Voor elk effectief lid kunnen één of meer plaatsvervangend leden worden aangesteld.

De Vlaamse Regering wijst de leden en hun plaatsvervangers aan en draagt er zorg voor dat die personen:
1° over de noodzakelijke kennis en vaardigheden beschikken op het gebied van buitengerechtelijke of gerechtelijke beslechting van economische geschillen in ruime zin, alsmede over een algemeen begrip van het recht;
2° geen bestuursfuncties waarnemen bij en niet verbonden zijn door overeenkomsten met uitgevers, importeurs en verkopers;
3° worden aangewezen voor een ambtstermijn die voldoende lang is om de onafhankelijkheid van hun optreden te verzekeren en dat zij niet zonder geldige reden van hun taken kunnen worden ontheven;
4° niet gehouden zijn instructies van partijen bij een geschil of hun vertegenwoordigers aan te nemen;
5° een vergoeding ontvangen die niet met de uitkomst van de procedures verband houdt.

§2. De geschillencommissie wordt administratief bijgestaan door een personeelslid van de diensten van de Vlaamse Regering.

Art. 19. De geschillencommissie stelt de volgende reglementen op, die uitvoerbaar worden na de goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering:
1° een reglement van inwendige orde;
2° een procedurereglement voor de buitengerechtelijke regelingen van geschillen conform afdeling 2;
3° een arbitragereglement voor de zaken waarin een arbitrageovereenkomst is gesloten.

De reglementen, vermeld in het eerste lid, 2° en 3°, omvatten waarborgen voor een onafhankelijk en onpartijdig optreden. Daarbij gelden ten minste volgende minimumregelingen:
1° de leden stellen de voorzitter onverwijld in kennis van alle omstandigheden die van invloed kunnen zijn, of kunnen worden gezien als zijnde van invloed, op hun onafhankelijkheid en onpartijdigheid of aanleiding kunnen geven tot een belangenconflict met een van de partijen bij het geschil dat hun ter beslechting wordt voorgelegd. De verplichting tot openbaarmaking blijft gedurende de gehele procedure tot buitengerechtelijke geschillenbeslechting bestaan. Indien de voorzitter ingevolge de gemelde omstandigheden een inbreuk op het onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsbeginsel mogelijk acht, vervangt hij de betrokken leden;
2° de leden kunnen worden gewraakt op grond van de redenen, vermeld in artikel 828 en 829 van het Gerechtelijk Wetboek.

Afdeling 2. Buitengerechtelijke regeling van geschillen

Art. 20. §1. Een aanvraag tot buitengerechtelijke regeling van een geschil over de toepassing van dit decreet kan door elke belanghebbende worden ingediend.

In het eerste lid wordt verstaan onder belanghebbenden:
1° de uitgevers, importeurs en verkopers die actief zijn in de Vlaamse Gemeenschap;
2° de beroepsfederaties binnen de boekenmarkt in de Vlaamse Gemeenschap;
3° de consumentenorganisaties die actief zijn in de Vlaamse Gemeenschap;
4° de consumenten.

§2. De geschillencommissie verklaart een aanvraag als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, onontvankelijk als de klacht:
1° kennelijk fictief, kwetsend of eerrovend is;
2° anoniem wordt ingediend of als de tegenpartij niet is of kan worden geïdentificeerd;
3° de regeling van een geschil beoogt dat al het voorwerp uitmaakt of heeft uitgemaakt van een vordering in rechte;

4° niet voorafgaandelijk bij de betrokken uitgever, importeur of verkoper is ingediend.

§3. Als de geschillencommissie een aanvraag als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, ontvankelijk acht, brengt ze de betrokken partijen daarvan schriftelijk op de hoogte en verzoekt ze hen om de nodige schriftelijke of mondelinge toelichting te verstrekken binnen een door de geschillencommissie bepaalde redelijke termijn.

Als de geschillencommissie een aanvraag als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, onontvankelijk acht, brengt ze de indiener daarvan schriftelijk op de hoogte.

Art. 21. Nadat de partijen bij een ontvankelijk dossier de nodige toelichting hebben verstrekt, bezorgt de geschillencommissie hen een voorstel van schikkingsovereenkomst en organiseert ze een bemiddeling om een schikking te bewerkstelligen, tenzij dat kennelijk niet nuttig is.

Als de partijen niet binnen een door de geschillencommissie bepaalde redelijke termijn een schikking treffen, wordt het dossier afgesloten. De geschillencommissie stuurt een schriftelijke bevestiging daarvan aan de partijen.

Art. 22. De behandeling van een aanvraag tot buitengerechtelijke regeling van een geschil door de geschillencommissie is kosteloos.

Art. 23. De verjaringstermijnen van gemeen recht worden bij een geschil over de toepassing van dit decreet voor de partijen geschorst vanaf de datum waarop de geschillencommissie de ontvankelijkheid van een aanvraag tot buitengerechtelijke regeling vaststelt.

De schorsing loopt tot op de dag waarop een schikkingsovereenkomst door de partijen ondertekend wordt of waarop het dossier door de geschillencommissie afgesloten wordt.

Art. 24. Deze afdeling doet geen afbreuk aan de vorderingsmogelijkheden die voortvloeien uit de strijdigheid van onwettige handelspraktijken en uit de contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid van uitgevers, importeurs of verkopers die handelen in strijd met dit decreet.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 25. De Vlaamse Regering stelt binnen vier jaar na de inwerkingtreding van dit decreet en vervolgens telkens na vier jaar een verslag op over de doeltreffendheid en de effecten van dit decreet op de algemene werking van het boekenvak in de Vlaamse Gemeenschap, zoals onder meer blijkend uit het aantal boekhandels en verkooppunten, het aantal op de Vlaamse boekenmarkt actieve uitgeverijen, de productie, afzet, omzet en aanwezigheid van genres, het aankoop- en collectiebeleid van bibliotheken en de informatie die de boekenkeuze van de eindgebruikers ondersteunt.

Als dat nodig is kan samen met experts en vertegenwoordigers uit de sector een werkgroep worden opgericht die aanbevelingen doet om het decreet bij te sturen.

Het verslag, vermeld in het eerste lid, wordt door de Vlaamse Regering aan het parlement voorgelegd.

Art. 26. De Vlaamse Regering bepaalt de datum van de inwerkingtreding van dit decreet.

Art. 27. Dit decreet is van toepassing op de boeken die na de inwerkingtreding van dit decreet worden uitgegeven of voor een eerste keer worden geïmporteerd.